

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.352/2012/9.szám

A Kúria a dr. Szloboda János ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Földesi Ferenc ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. alperesek ellen késedelmi kamattartozás és járulékainak megfizetése iránt a Kecskeméti Városi Bíróság előtt 15.P.20.472/2011. számon indult és a Kecskeméti Törvényszék 4.Gf.40.011/2012/4. számú jogerős ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen az alperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja azzal, hogy az alperesek a jogerős ítéletben meghatározott kezdő időponttól a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatot kötelesek késedelmi kamatként megfizetni.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 127.000 (egyszáz-huszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 400.000 (négy százezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A perben nem álló C S Bt. (továbbiakban: bt.) és a felperes között 2008. június 27-én létrejött szerződés szerint a felperes üzemanyagot értékesített havi elszámolással a bt-nek, amely a fizetési kötelezettségét a számlakészítést követő 15 napon belül volt köteles teljesíteni. A szerződés 2008. augusztus 4-i módosításának 5. pontja értelmében a késedelmi kamat mértéke a lejárt bruttó tartozás napi 1 %-a. 2008. október 9-én az alperesek készfizető kezességet vállaltak a szerződés megkötése napjától, a kezesség vállalást követően felhalmozott üzemanyag tartozásokért. A bt. a fizetési határidőt folyamatosan elmulasztotta, jelentős mértékű tartozást halmozott fel. A felperes ezért 2008. október 28-

án a vele kötött szerződést felmondta. A bt. felszámolását 2010. március 2-án közzétett végzésével a bíróság elrendelte. A felperes a bt. elleni felszámolási eljárásban hitelezői igényt nem jelentett be.

Egy 2008. október 28-án készült kimutatás szerint a bt. késedelmi kamattartozása 5.052.099 Ft volt, mely 2010. november 30-án 28.348.012 Ft-ra nőtt, a szerződésben rögzített késedelmi kamat mértéket figyelembe véve.

Az I.r. alperes a bt., valamint a maga nevében 2008. október 29-én tartozáselismerő nyilatkozatot tett. E szerint a bt-nek 10.815.218 Ft tőketartozása és 5.052.099 Ft késedelmi kamat tartozása állt fenn.

A fizetési meghagyási eljárással indult, majd perré alakult eljárásban a felperes kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az alpereseket, mint készfizető kezeseket a kamatigényének teljes kielégítéseként 4.000.000 Ft tőkésített késedelmi kamat és ezen összeg után 2010. január 1-től járó törvényes kamatok megfizetésére. Előadta, a bt-vel kötött szerződésben meghatározott napi 1 %-os kamat helyett, évi 30 %-os kamat mértékkel számolva jelölte meg a tőkésített késedelmi kamat követelését.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy mivel a felperes a bt-vel szembeni igényét a bt. ellen folyó felszámolási eljárásban nem jelentette be, azt az alperesekkel mint készfizető kezesekkel szemben sem érvényesítheti. Álláspontjuk szerint a szerződésben meghatározott kamat uzsora kamat, mert az a bt. szorult helyzetének kihasználásával került kikötésre. Harmadlagosan a kamat mérséklését kérték.

Az elsőfokú bíróság a 2011. november 24-én kelt ítéletével a felperes keresetét elutasította. A bizonyítékok mérlegelésével arra a meggyőződésre jutott, az alperesek nem tudták bizonyítani, hogy a kamatkikötésnek a Ptk. 202. §-a szerinti uzsorás jellege fennáll. Álláspontja az volt, a hitelezői igénynek a felszámolási eljárás során a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 37. § /3/ bekezdésében meghatározott 180 napos határidőn belüli bejelentésének elmulasztása azzal a következménnyel járt, hogy a hitelező az igényét a készfizető kezesekkel szemben nem érvényesítheti. A fenti jogi álláspontjára tekintettel az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a késedelmi kamat mérséklésének feltételei fennállnak-e.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a 2012. április 17-én kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, egyetemlegesen kötelezte az alpereseket 4.000.000 Ft és annak 2010. január 1-jétől járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat

7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamata, valamint az első- és a másodfokú perköltség megfizetésére. Ítélete indokolásában kifejtette, a bt. elleni felszámolási eljárás 2009. július 27-én indult. Az ekkor hatályos Cstv. 37. § /1/ bekezdése a felszámolás közzétételétől számított 40 napon túl, de egy éven belül benyújtott hitelezői igények elfogadását tette lehetővé. Az 1/2010.(VII.30.) PJE határozatban kifejtettek értelmében, a Cstv. 37. §-ában írt jogvesztő határidőn belül kell az igényt a készfizető kezesekkel szemben érvényesíteni, melyre az adott tényállás szerint sor került. A készfizető kezesek pedig ha teljesítenek, a Ptk. 276. § /1/ bekezdése alapján megtérítési igénnyel léphetnek fel az adós bt-vel szemben a Cstv. 37. § /1/ bekezdésében meghatározott jogvesztő határidőn belül.

A másodfokú bíróság rámutatott, a Ptk.301. § /2/ bekezdése kimondja, a késedelmi kamat mértékéről a felek szabadon állapodhatnak meg. A felperes által követelt késedelmi kamat a szerződésben meghatározott késedelmi kamat mértékhez képest már nem volt kirívóan magas, így a Ptk. 301. § /3/ bekezdése szerint a kamat további mérséklésére nem látott lehetőséget.

A Legfelsőbb Bíróság GK.66. számú állásfoglalásában foglaltakra hivatkozással kifejtette, nem volt akadálya az önállóan érvényesített késedelmi kamatkövetelés után további késedelmi kamat érvényesítésének, melynek mértékét a Ptk. 301. § /1/ bekezdése alkalmazásával határozta meg.

Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Jogszabálysértésként hivatkoztak a Ptk. 200. § /2/ bekezdésébe, 202. §-ba, 273. §-ba, 301/A. §-ba, a Cstv. 37. §-ába foglaltakra és azok szövegét idézték. Kifejtették, a felperes a hitelezői igényét nem jelentette be a Cstv. 37. § /1/ bekezdésében meghatározott időn belül. A 2011. március 4-én kelt keresete ugyanis ezen a napon, illetve 2011. március 31-én került érkeztetésre, a közjegyzői eljárás (fizetési meghagyási eljárás) megindítása időpontjának nincs jelentősége. Állították, hiába teljesítettek volna a felperes részére, a bt. helyzetét ismerve, biztosak voltak abban, hogy az nem fizeti meg számukra a tartozást. Hangsúlyozták, a követelés nagysága tisztázatlan volt. A felperes önkényesen határozta meg a kamatmértéket, miközben azt a törvény szabályozza. A napi 1 %-os kamat nyilvánvalóan alaptalan és törvényt sértő, az a szerinti teljesítés az alperesektől nem volt elvárható. Álláspontjuk szerint, a felperest terhelő bizonyítás ellenére nem került tisztázásra, hogy a felperesnek mennyi ideje lett volna követelése bejelentésére a felszámolási eljárásban. Előadták, amennyiben a felperest kamat illeti meg, annak mértéke a naptári félétet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelve.

A késedelmi kamat, figyelemmel arra, hogy a kezesek magánszemélyek, megegyezik a naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta, figyelemmel a Pp. 275. § /2/ bekezdésében írtakra, és azt csak a tőkésített késedelmi kamat után járó késedelmi kamat mértéket meghaladó részben találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati kérelem benyújtásakor hatályos Pp. 272. § /2/ bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben egyebek mellett meg kell jelölni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Az alperesek a Ptk. 200. § /2/ bekezdésének, illetve 202. §-ának, 273. §-ának megsértésére vonatkozóan tényelőadást nem tettek a jogszabálysértés mibenlétére nézve. Így az e körben állított jogszabálysértést a Kúria érdemben nem vizsgálta.

A másodfokú bíróság, a felülvizsgálati kérelem által nem vitatottan azt a megállapítást tette, hogy a bt. elleni felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelmet 2009. július 27-én nyújtották be, így az ebben az időpontban hatályos 2009. évi LI. törvény 22. §-ával még nem módosított Cstv. 37. § /2/ és /3/ bekezdése értelmében a hitelezői igényt a felszámolás közzétételétől számított 40 napon belül, illetve 40 napon túl, de egy éven belül lehetett bejelenteni, az egy éves határidő elmulasztása jogvesztéssel járt.

A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy az 1/2010.(VII.30.) PJE határozatban kifejtettek szerint, amennyiben az egy éves jogvesztő határidőn belül a hitelező a kezessel szemben az igényét érvényesítette, nincs jelentősége annak, hogy az adóssal szembeni felszámolási eljárásban a hitelezői igényét bejelentette-e. A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél beadásának (Pp. 315. § /5/ bekezdés). A felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét 2010. december 17-én előterjesztette, vagyis több hónappal a 2010. március 2-ától számítandó egy éves határidő lejárta előtt.

Az alperesek feltehetőleg helyesen ítélték meg, hogy a bt. elleni felszámolási eljárásban hitelezői igényük kielégítésre nem kerül, ez azonban nem mentesítheti őket a készfizető kezesi helytállási kötelezettség alól.

A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a kezességi szerződés nem gazdálkodó szervezetek között jött létre, így a Ptk.

301. § rendelkezései az irányadóak a késedelmi kamat mértékét illetően. A felek a késedelmi kamat mértékéről szabadon állapodhattak meg, a Ptk. késedelmi kamat mértékre vonatkozó rendelkezése nem kógens jogszabályi rendelkezés. A megállapodás szerint napi 1 % kamat nyilvánvalóan túlzott mértékű lett volna, de a felperes által igényelt, önként mérsékelt, alacsonyabb mértékű tőkésített kamat már túlzottnak nem tekinthető, így a 301. § /4/ bekezdésébe nem ütközött, hogy a kamatot a másodfokú bíróság tovább nem mérsékelte.

A felülvizsgálati kérelem abban a részben helytálló volt, hogy a késedelmi kamatot tévesen határozta meg a jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékének megfelelően a jogerős ítélet, hiszen a másodfokú bíróság által az ítélet indokolásában is helyesen hivatkozott Ptk. 301. § /1/ bekezdése csak a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatfizetési kötelezettségről rendelkezik.

A fent kifejtettekre tekintettel a rendelkező rész szerinti döntését a Kúria a Pp. 275. § /3/ és /4/ bekezdése alkalmazásával hozta meg.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme a per főtárgya tekintetében eredményre nem vezetett. A Pp. 78. § /1/ bekezdése alkalmazásával ezért egyetemlegesen kötelezte őket a Kúria a felperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ bekezdés, /5/ és /6/ bekezdése alkalmazásával, figyelemmel a felperes jogi képviselője által kifejtett ügyvédi tevékenységre. A megítélt ügyvédi munkadíj ÁFA-t is tartalmaz. A felülvizsgálati eljárási illeték állam általi viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /1/ bekezdésén alapszik.

Budapest, 2013. június 27.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó-bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró